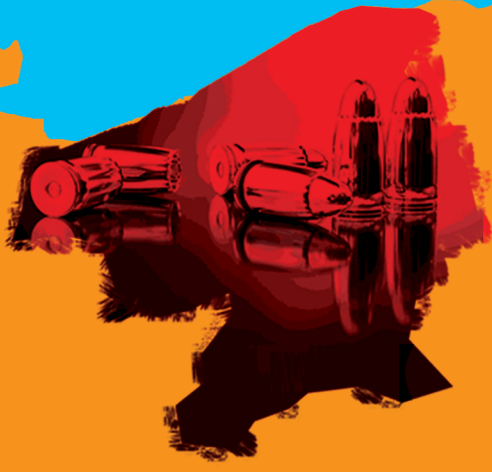


နိုင်ငံတကာ မြန်မာသတင်းအဖွဲ့ (ဘီအဲန်အိုင်)  
မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလေ့လာစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့



**စစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး  
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်  
ရှမ်းပြည်နယ်၏လားရာ**



**ဆန်းစစ်လေ့လာမှု စာစောင် (၄)**

ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်

# မာတိကာ

၁။ ရည်ရွယ်ချက် .....	၁
၂။ နိဒါန်း.....	၂
၃။ နောက်ခံအကြောင်းတရား.....	၄
၄။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့် ဒေသတွင်း လက္ခဏာ .....	၅
တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း .....	၆
တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု၊ စစ်ဘေးရှောင်အရေးနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ် .....	၁၃
ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေအနေ .....	၁၆
၅။ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအခြေအနေ .....	၂၀
ရွေးကောက်ပွဲအလွန် ရှမ်းပြည်နယ် ငြိမ်းချမ်းရေးလားရာ .....	၂၀
အကြံပြုချက်များ .....	၂၃



## ၁။ ရည်ရွယ်ချက်

ဘီအိန်အိုင် (BNI) ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလေ့လာစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ (MPM) အနေဖြင့် မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များကို ကနဦးစတင်စဉ် အချိန်ကာလများကပင် လေ့လာစောင့်ကြည့်နေသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများ ကိုလည်း စနစ်တကျလေ့လာပြီး ဆန်းစစ်လေ့လာချက်စာတမ်းများ၊ ရည်ညွှန်းအကိုးအကားစာအုပ်များ ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းကို အစဉ်တစိုက်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့သော စာအုပ်များရေးသားထုတ်ဝေ ရာတွင် “ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော သတင်း၊ အချက်အလက်များ၊ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများကို ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမီ ဖတ်ရှု ကိုးကား၊ မှတ်သားနိုင်စေရန်” ဟူသော မိမိတို့၏ မူလ ရည်မှန်းချက်များအတိုင်း ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါစာအုပ်များ၊ အစီရင်ခံစာများ ရေးသားရာတွင်လည်း တစ်စုံတစ်ဦး၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အပေါ်တွင် နှစ်နာစေလိုသော၊ ထိခိုက်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်များအလျဉ်းမရှိဘဲ ပိုမိုကောင်း မွန်သော ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် ပေါ်ထွန်းလာစေရန်နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်ရည်ရွယ်လျက် ဘက်လိုက်မှုကင်းပြီး မျှတသောသုံးသပ်ချက်များဖြစ်စေရန် ရေး သားပါသည်။

ယခုဆန်းစစ်လေ့လာချက်စာတမ်းငယ်သည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း များ၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် ပိုမိုနားလည်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် မိမိတို့အနေဖြင့် စနစ်တကျလေ့လာပြီး ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ များပြားလှသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများလှုပ်ရှားရာ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ လက်နက် ကိုင်ပဋိပက္ခများ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ယခုစာတမ်းငယ်သည် တစ်စုံတစ်ရာ အထောက်အကူပြုနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

### ၂။ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခုအနက် ရှမ်းပြည်နယ်သည် နယ်မြေအကျယ် ဝန်းဆုံးဖြစ်သည်။ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း စတုရန်းမိုင် ၆၀၀၀၀ ကျော် ရှိပြီး ကချင်၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ ကရင်၊ ကယားတို့နှင့်ဒေသချင်း ချိတ်ဆက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုင်း၊ လာအိုနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့နှင့်လည်း နယ်နိမိတ်ချင်းဆုံရာအရပ်ဖြစ်သော မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကပင် အသိအမှတ် ပြုရသည့် ရွှေတိုက်ဒေသသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တည်ရှိပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်သည် နယ်မြေအကျယ်ဝန်းသကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အများဆုံး တည်ရှိရာ အရပ်ဒေသလည်းဖြစ်နေပြန်ပါသည်။ သျှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ - သျှမ်းပြည်တပ်မတော် တောင်ပိုင်း (RCSS/SSA) ၊ သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ - သျှမ်းပြည်တပ်မတော် မြောက်ပိုင်း (SSPP/SSA)၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (PNLO)၊ တအာင်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PSLF/ TNLA)၊ ကိုးကန့်တပ်အဖွဲ့ (MNDAA)၊ မိုင်းလားအဖွဲ့ (NDAA)၊ ကချင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (KIO/KIA)၊ ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (UWSA) တို့ အားလုံးသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လှုပ်ရှားလျက်ရှိပါသည်။

ရခိုင်နှင့် ချင်းပြည်နယ်အတွင်း တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲပြင်းထန်နေသည့် ရက္ခိုင့်တပ်တော်(AA) သည်ပင် အထက်ပါအဖွဲ့များထဲမှ တိုင်းရင်းသားလက်ကိုင်(၆)ဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံရေးအရ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင် AA သည် TNLA၊ MNDAA တို့နှင့်လည်း မြောက်ပိုင်းညီနောင်(၃) ဖွဲ့အဖြစ် စစ်ရေးအရ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိနေပါသည်။ ယင်းညီနောင်(၃)ဖွဲ့နှင့် KIAတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဖြစ် မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်အဖွဲ့ (NA-B) သည်လည်း ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း တွင်ပင် သန္ဓေတည်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ RCSS/SSA နှင့် PNLO မှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင်အဖွဲ့(၇)ဖွဲ့ကို UWSA နှင့် KIO/KIA တို့က ဦးဆောင်ကာ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု ကော်မတီ (FPNCC) ကို ဖွဲ့စည်းပြီး NCA မဟုတ်သော အခြားလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးရန် ပြင်ဆင်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။

ဆိုခဲ့ပါ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအနက် RCSS/SSA နှင့် PNLO နှစ်ဖွဲ့တည်းသာ အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့နှင့် တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီး ကျန်အဖွဲ့များသည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအဆင့် တွင်သာ ရှိနေပါသေးသည်။ ယင်းသို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးသည်ပင် ပုံမှန်ဖြစ်ပေါ် နေသည့် အခြေအနေ မျိုးမဟုတ်ဘဲ ရံဖန်ရံခါသာ ဖြစ်ထွန်းလေ့ရှိကာ ထူးခြားသည့်ရလဒ်မျိုးလည်း ထွက်ပေါ်ခြင်း မရှိသေး သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် တပ်မတော်နှင့် RCSS/SSA၊ တပ်မတော်နှင့် TNLA၊ တပ်မတော်နှင့် KIA၊ တပ်မတော်နှင့် MNDA၊ တပ်မတော်နှင့် SSPP/SSA တို့၏ ထိတွေ့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများကို တွေ့ရပါသည်။ တပ်မတော်နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု အများဆုံး ဖြစ်ခဲ့သလို တပ်မတော်နှင့် RCSS/SSA အကြားတွင်လည်း NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်တိုင်အောင် မကြာခဏဆိုသလို တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားလေ့ ရှိပါသည်။

UWSA၊ NDAA နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုရှိခဲ့သလို PNLO နှင့် တပ်မတော်အကြား တွင်လည်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုမရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် RCSS/SSA နှင့် PNLO အကြား နယ်မြေဖြတ်ကျော်မှု အကြောင်းပြုကာ ထိတွေ့မှု အချို့ရှိခဲ့သလို TNLA နှင့် RCSS အကြားတွင်လည်း ထိတွေ့မှုတိုက်ပွဲအချို့ ရှိခဲ့ပါသည်။

တိုက်ပွဲများကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ အထူးသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းဒေသများရှိ ဒေသခံပြည်သူလူထုသည် တပ်မတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲဖြစ် တိုင်း၊ သေနတ်သံကြားတိုင်း နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြရသလို တိုက်ပွဲများငြိမ်သက်သွားသည့်အခါ တွင်မှ မိမိနေရပ်သို့ ပြန်လာကြရပါသည်။ တပ်မတော်အပါအဝင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း များပြား သည့်အလျောက် မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုနှင့် လက်နက်ကြီးကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုများကြောင့် ဒေသခံ များအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုမရှိသလို မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်နှင့် အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အုပ်စု များကြောင့်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးသည် အဆင့်နိမ့်ကျလျက်ရှိနေပါသည်။

## ၃။ နောက်ခံအကြောင်းတရားများ

ရှမ်းပြည်နယ်ကို ကျိုင်းတုံ၊ ကျောက်မဲ၊ တာချီလိတ်၊ တောင်ကြီး၊ မက်မန်း၊ မိုင်းဆက်၊ မိုးမိတ်၊ မူဆယ်၊ လင်းခေး၊ လားရှိုး၊ လောက်ကိုင်၊ လွိုင်လင်နှင့် ဟိုပန်ဟူသည့် ခရိုင် (၁၃)ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး မြို့နယ်ပေါင်း(၅၅)မြို့နယ်အထိ ရှိပါသည်။ တိုင်း(ရှမ်း)၊ အာခါ(ကော်)၊ ခွန် (ဂုံရှမ်း)၊ တိုင်းလိုင်၊ တိုင်းလှ၊ တိုင်းလင်း (ဆမ်တောက်ရှမ်း)၊ လားဟူ (မူဆေး)၊ လီရှော၊ ပအိုဝ်း၊ ဓန၊ တောင်ရိုး၊ အင်းသား၊ ပလေး(ငွေပလောင်)၊ ပဒေါင်(ကယန်း)၊ ယင်းကြား၊ ယင်းနက်၊ ဝ၊ ကိုးကန့်၊ ယင်းကြား၊ ပလောင်၊ ကယန်း (လထ)၊ တိုင်းလိ (လိရှမ်း)၊ တိုင်းနေ(ရှမ်းတရုတ်)၊ မြောင်ဇီး၊ တိုင်းမော(မောရှမ်း)၊ တိုင်းလွိုင် (လွိုင်ရှမ်း)၊ တိုင်းဆာ၊ တိုင်းယွန်း စသည့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ နေထိုင်ကြသည်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုလောက်ကို ပြန်ကြည့်မည်ဆိုပါက ယခု တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားနေသည့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းဒေသများသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီအချိန်ထိ ဒေသတွင်း လက်နက်ကိုင်

အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော်အစိုးရတို့အကြား အပစ်ရပ်စဲထားသည့် နယ်မြေများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ယနေ့ တိုက်ပွဲများ မြင်တွေ့ရခဲ့သည့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသချို့တွင်သာ တပ်မတော်နှင့် RCSS/ SSA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က စစ်ကိုင်း၊ ချင်း၊ ရခိုင်နှင့် ကရင်ဒေသများတွင်သာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာ ပဋိပက္ခဧရိယာများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

တပ်မတော်အစိုးရမှတစ်ဆင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို အခိုင်အမာပြင်ဆင်ပြဌာန်းပြီး ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကြွေးကြော်ကာ အပြောင်းအလဲအတွက် ပြင်ဆင်လာချိန်တွင်တော့ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း နယ်ခြားစောင့်တပ်(BGF)သို့ ပြောင်းလဲရန် တပ်မတော်အစိုးရက ဖိအားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအလွန် သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်းကစပြီး ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းမြောက်ဒေသများတွင် တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲများပြင်းထန်လာခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၈ ရက်တွင်တော့ သမ္မတဦးသိန်းစိန်က တစ်နိုင်ငံလုံးအပစ်ရပ်စဲရေး ဆွေးနွေးကြရန် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား ဖိတ်ခေါ်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ မူလကတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (EAO) များနှင့် တစ်ဖွဲ့ချင်းဆွေးနွေးကာ ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အပစ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက်ရရှိရေးအတွက် ဖိတ်ခေါ်သည့်ပုံစံဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်တော့ တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်မှုရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ်(NCA)ပုံစံ အကြောင်းဖန်တီးလာသည်။ ဦးသိန်းစိန်၏သမ္မတသက်တမ်း ကုန်ခါနီးအထိ အကြိမ်ပေါင်းရာချီကာ ဆွေးနွေးခဲ့ရပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၁၅ ရက်တွင်တော့ EAO (၈)ဖွဲ့နှင့် အစိုးရတပ်မတော်အကြား NCA လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပြီး ထို(၈)ဖွဲ့တွင် ပြည်နယ်အတွင်းမှ RCSS/SSAနှင့် PNLO တို့ ပါဝင်လာခဲ့သည်။

သို့သော် PNLOနှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုမရှိခြင်းမှတစ်ပါး NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် RCSS/SSAနှင့် တပ်မတော်တို့ တိုက်ပွဲများ အမှန်တကယ်ရပ်တန့်မသွားခဲ့သလို NCA အတွက် ဆွေးနွေးချိန်တွင်ပါဝင်ပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးချိန်တွင်မှ မပါဝင်နိုင်ခဲ့သည့် SSPP/SSA၊ KIA၊ TNLA၊ MNDA၊ AA တို့နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ UWSA ၊ NDAAနှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ခြင်းတော့မရှိခဲ့ပါ။

## ၄။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့် ဒေသတွင်း လက္ခဏာများ

ရှမ်းပြည်နယ်သည် လူဦးရေ ခြောက်သန်းကျော်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအနက် ဧရိယာအကျယ်ဝန်းဆုံး ပြည်နယ်ဖြစ်သည်။ တောင်တန်းဒေသဖြစ်ပြီး မြို့တော်သည် တောင်ကြီးမြို့ ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ အပြင် အမည်မသိသော လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများလည်း ထူပြောပြီး မြို့တော်ဖြစ်သည့် တောင်ကြီးမြို့ပေါ်တွင်ပင် လူသတ်မှုများ တစ်ခုထက်မက ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။

တိုက်ပွဲများ၊ စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများ၊ မြေမြှုပ်ခိုင်းများ စသည့် စစ်၏ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ အားလုံးကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း မြင်တွေ့ရပြီး ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်နေသော အကြီးစားစီမံကိန်းကြီးများနှင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အကြီးဆုံးကုန်သွယ်ရေး ထောက်တိုင်ကြီးဖြစ်သည့် ကုန်သွယ်ရေးစခန်းများ၊ ရှည်လျားသည့် နိုင်ငံတကာနယ်နမိတ်ချင်းထိ စပ်မှုများစသည့် ဝိသေသလက္ခဏာရပ်သည် ရှမ်းပြည်နယ်၏ ပြုရပ်များဖြစ်နေပါသည်။

ထို့ပြင် ပုံရိပ်မလှသည့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအညွှန်းကိန်းများနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာရပ် များကတော့ ရှမ်းပြည်နယ်လူထုနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အတွက် ကြီးမားသည့် စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်နေပါသည်။

### တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများစွာရှိသလို အစိုးရ၊ တပ်မတော် တို့နှင့် အပစ်ရပ်ရေးဆွေးနွေးနေသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိပါသည်။



**၁၉၉၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လ (၉) ရက်နေ့ အရပ်သားတစ်ပိုင်း ဦးသိန်းစိန်အစိုးရတက်ပြီး သုံးလအကြာတွင် တိုက်ပွဲများပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။**



ထို့အပြင် တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ် (NCA) လက်မှတ်ရေးထိုးထား သည့် အဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိနေပြန်ပါသည်။ တဆက်တည်းတွင် တပ်မတော်အပါအဝင် နယ်ခြား စောင့်တပ်(BGF)နှင့် ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့များလည်း ရှိနေပါသည်။

အပစ်ရပ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေကြသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအချို့နှင့် ပူးပေါင်းအဖွဲ့များအကြောင်း အကျဉ်းမျှတင်ပြလို ပါသည်။

● **ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ (FPNCC)**

၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီ ၁၅မှ ၁၉ ရက်အထိ ၀ အထူးဒေသ(၂)တွင် ပြုလုပ်သော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ၏ လေးကြိမ်မြောက်ပန်ခမ်းညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြည် ထောင်စုနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ (FPNCC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။



UWSA နှင့် KIO/KIA တို့ဦးဆောင်ပါဝင်ပြီး မြောက်ပိုင်းတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (၇) ဖွဲ့ပါဝင်သော FPNCC သည် NCA မဟုတ်သော အခြားလမ်းကြောင်းဖြင့် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရာတွင်လည်း FPNCC အမည်ဖြင့်သာ တစ်စုတစ်စည်းတည်းဆွေးနွေးသွားရန် မူဝါဒများချမှတ်ထားကြောင်း ကြေညာထားသည်။ အစိုးရဖက်မှတော့ တစ်ဖွဲ့ချင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကိုသာ ဆောင်ရွက်လိုသည့် သဘောမျိုး တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အောင်မြင်နိုင်ရန် အိမ်နီးချင်း တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ပိုမိုပါဝင် ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ဆောင်ရန် FPNCC မှ မေတ္တာရပ်ခံထားသလို လက်ရှိ အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် FPNCC အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော UWSA အပါအဝင် KIO/KIA ၊ NDAA ၊ MNDA ၊ TNLA ၊ AA ၊ SSPP/SSA တို့အကြား အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို တရုတ်အစိုးရအကူအညီဖြင့် ပြုလုပ်နေပါသည်။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရန် အမြဲတမ်းတံခါးဖွင့်ထားကြောင်း FPNCC မှ ကြေငြာထားသည်။

● ကချင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (KIO/KIA)

ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော ကချင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့/တပ် (KIO/KIA)သည် ယခုဆိုလျှင် (၆၀)နှစ်တိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လ (၉) ရက်နေ့ အရပ်သားတစ်ပိုင်း ဦးသိန်းစိန်အစိုးရတက်ပြီး သုံးလအကြာတွင် တိုက်ပွဲများပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်လာခဲ့သည့် ဦးသိန်းစိန်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အခြားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနည်းတူ ပါဝင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၁၅ခုနှစ် တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်(NCA) လက်မှတ်ရေးထိုးကြရာတွင်တော့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အားလုံးပါဝင်ရေးကို ကိုင်စွဲထားသည့် KIO/KIA သည် ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်တွင် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ (UNFC)တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်လျက် NCCT မှတစ်ဆင့် NCA သဘောတူညီချက်အတွက် ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သို့သော် UNFC တွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့များအကြား NCA လက်မှတ်ထိုးကြသောအဖွဲ့နှင့် လက်မှတ်မထိုးသောအဖွဲ့များအဖြစ် ကွဲပြားသွားခဲ့ရာ KIO/KIAသည် UNFC မှ နုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး မြောက်ပိုင်းရှိ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာသော ၀ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (UWSA) ဦးဆောင်သည့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုကော်မတီ (FPNCC) တွင် ပါဝင်ကာ လက်ရှိ အစိုးရ၏ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလျက် ရှိသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း တရုတ်

တံအစိုးရ၏ကြားဝင်ကူညီမှုနှင့်အတူ အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင် (PC) နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ တပ်မတော်နှင့်သော်လည်းကောင်း တရုတ်နိုင်ငံတွင် တရားဝင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲနှင့် အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

ဒုတိယအကြိမ်နှင့် တတိယအကြိမ်ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ (သို့မဟုတ်) ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံတွင် FPNCC အဖွဲ့ဝင်များနှင့်တူ လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

● **မြန်မာအမျိုးသားဒီမိုကရေစီ မဟာမိတ်အဖွဲ့ (ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့) (MNDA)**

မြန်မာအမျိုးသား အမှန်တရားနှင့် တရားမျှတမှုပါတီ (MNTJP) နှင့် မြန်မာအမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ် မဟာမိတ် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (MNDA) ကို ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (ဗကပ) မှ ခွဲထွက်လာသည့် ဖုန်းကြားရှင် ဦးဆောင်ကာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်းမှာပင် တပ်မတော်အစိုးရနှင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုရယူကာ ကိုးကန့်ဒေသသည်လည်း ရှမ်းပြည်နယ် အထူးဒေသ (၁) ဖြစ်လာသည်။ ၂၀၀၉ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင်တော့ MNDA ကို တပ်မတော်လက်အောက်ခံနယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် စစ်အစိုးရဖက်မှ ဖိအားပေးရာမှစကာ တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

UNFC တွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကတည်းက ပါဝင်နေသော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်း လျှောက်လှမ်းနေသည့် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရနှင့် တပ်မတော်ဖက်မှ အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိဟုဆိုကာ ၂၀၁၅ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီမှစကာ တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲများပြင်းထန်စွာဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဇွန်လ ၁၀ ရက်တွင်တော့ တစ်ဖက်သက် အပစ်ရပ်ကြောင်း MNDA မှ ကြေငြာခဲ့သည်။

တစ်ဖက်တွင်တော့ UWSA ဦးဆောင်သော FPNCC တွင် မြောက်ပိုင်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ ပါဝင်ကာ NCA မဟုတ်သောလမ်းကြောင်းဖြင့် အစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ပြင်ဆင်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြောက်ပိုင်းအဖွဲ့အနေဖြင့်လည်း အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို တရုတ်အစိုးရ၏ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်းဖြင့် ပြုလုပ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။ MNDA အနေဖြင့်တော့ FPNCC ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ရပ်တည်သွားမည်ဟုလည်း ဆိုထားပါသည်။

● **အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (NDA)**

မိုင်းလားအဖွဲ့ဟု လူသိများသည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီသွေးစည်းညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (NDA) သည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (CPB) မှ ခွဲထွက်ပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သောအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က တပ်မတော်အစိုးရနှင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲကာ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းလားမြို့တွင် အခြေစိုက်သော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက ဦးသိန်းစိန်အစိုးရနှင့် NDA အကြား ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စု

အဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုရရှိထားပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်များ အတွင်း သမ္မတဦးသိန်းစိန်၊ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင် အပါအဝင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများရှိခဲ့သလို ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်အတွင်း သဘောတူညီချက်အချို့လည်းရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း နေပြည်တော်တွင် ပြုလုပ်သော တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးသဘောတူ စာချုပ် (NCA) လက်မှတ်ထိုးပွဲတွင် တော့မပါဝင်ခဲ့ပါ။

NDAAs သည် UWSA ဦးဆောင်သော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးရေးကော်မတီ (FPNCC) တွင် ပါဝင်ကာ NCA လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ နိုင်ငံရေးမူဘောင်ဆွေးနွေးပွဲနှင့် ၂၁ ရာစု ပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံတို့ကို လေ့လာသူအဖြစ် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။



**၂၀၀၉ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် တော့ MNDAA ကို တပ်မတော်လက်အောက်ခံ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် စစ်အစိုးရပုဂံမှ ပီအားပေးဂျပူစကာ တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။**



● **ပအိုဝ်် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (PNLO)**

၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၁၅ ရက်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးသဘောတူ စာချုပ် (NCA)ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် ပအိုဝ််အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (PNLO/PNLA) သည် NCA လမ်းကြောင်းအတိုင်း ခိုင်မာစွာရပ်တည်သွားမည်ဟု ၂၀၁၈ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၆မှ ၂၈ ရက်အထိ ကျင်းပသော PNLO နှစ်ပတ်လည်ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးအပြီးတွင် ကြေငြာခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ် ဆီဆိုင်၊ ဟိုပုန်း၊ နမ့်စန်၊ လင်းခေးနှင့် မောက်မယ်ဒေသများတွင် လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော PNLO သည် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းအခြေစိုက်ရာ RCSS လှုပ်ရှားရာဒေသများနှင့် နယ်မြေအားဖြင့် ထိစပ်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း RCSS သည် ၎င်းတို့အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့အကြား ထိတွေ့တိုက်ပွဲအချို့တွင် PNLO ဖက် မှ မြန်မာ့တပ်မတော် ပါဝင်နေသည်ဟု သံသယရှိနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယနေ့အထိ PNLO နှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်း မရှိသေးပါ။

● **ရှမ်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ(RCSS/SSA)**

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းအခြေစိုက် ရှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ (RCSS/SSA)



ကို ရှမ်းပြည်နယ်ညွှတ်သော တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ (SURA)နှင့် တပ်မတော်အစိုးရတို့အကြား ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူခဲ့ရာမှ ၎င်းသဘောတူညီမှုကို လက်မခံလိုသော ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယွတ်ဆစ်က ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်စင်စိုင်းယီ ဦး ဆောင်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်အမျိုးသားတပ်မတော် (SSNA) နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့ရာ အင်အား ပိုမိုတောင့်တင်း လာခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ ဖြစ်တည်လာခဲ့သည့် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ ငြိမ်း ချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း RCSS/SSA လည်း အခြားတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနည်းတူ ပါဝင်ခဲ့ပြီး ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) အထိ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့သည်။ NCA အရ ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးလျက်ရှိသလို ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ (သို့မဟုတ်) ၂၁ရာစု ပင်လုံအစည်းအဝေးများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။



**မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ (၅)နှစ်အတွင်း အကြိမ်ငါး ၇၅၀ နီးပါးဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတွင်း PSLF/TNLA အနေဖြင့် UNFC တွင် ပါဝင်ကာ NCA မူကြမ်းဖြစ်ပေါ်လာသည်အထိ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း NCA လက်မှတ်ရေးထိုးချိန်တွင်တော့ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွား နေသည်ဟု အကြောင်းပြုကာ အစိုးရဘက်မှ ပိတ်ငါ့ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။**



တစ်ဖက်တွင်တော့ မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် RCSS/SSAအကြား တိုက်ပွဲများက ရပ်စဲမသွားခဲ့ပါ။ NCA ကို ချိုးဖောက်ကြောင်း တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက်အပြန်အလှန် စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများကြားကပင် NCA သက်တမ်း (၃) နှစ်အတွင်း တိုက်ပွဲ ၈၀နီးပါးဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့အပြင် အခြားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖြစ်သည့် SSPP/SSA ၊ TNLA ၊ PNLO ၊ PNO (BGF) တို့နှင့်လည်း ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအထိ SSPP/SSA ၊ TNLA တို့နှင့် တိုက်ပွဲများပြင်းထန်ခဲ့သည်။

တပ်မတော်မှ အဆိုပြုလာသည့် တစ်ခုတည်းသော တပ်မတော်ထားရှိရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲမထွက်ရေး ကိစ္စရပ်များကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် တုံ့ဆိုင်းနေသည့် လက်ရှိကာလတွင် RCSS/ SSA သည် NCA အရ ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားဝင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်မှုကို ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။

အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့်အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး တပ် မတော်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်ရေးအတွက်လည်း ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။ RCSS/SSA အနေဖြင့် NCA လမ်းကြောင်းမှ သွေဖယ်သွားမည်မဟုတ်ကြောင်းတော့ အတိအလင်းပြောဆိုထားပါသည်။

● တအာင်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PSLF/TNLA)

၁၉၆၃ ခုနှစ်ကတည်းက ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ပလောင်အမျိုးသားတပ်ဖွဲ့ကို ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ပလောင် ပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PSLA) အဖြစ် အမည်ပြောင်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ဧပြီလ တွင်တော့ PSLA နှင့် စစ်အစိုးရအကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီးနောက်ပိုင်း အဖွဲ့အတွင်း သဘောထားကွဲလွဲမှုများဖြစ်ကာ ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ပလောင်ပြည်နယ် လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး (PSLF) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင်တော့ တအာင်း (ပလောင်) ဒေသကို လက်တွေ့ကာကွယ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ကာ TNLA ကို အတည်ပြု ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ (၅) နှစ်အတွင်း အကြိမ်ရေ ၇၅၀ နီးပါးဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် အတွင်း PSLF/TNLA အနေဖြင့် UNFC တွင် ပါဝင်ကာ NCA မူကြမ်းဖြစ်ပေါ်လာသည်အထိ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း NCA လက်မှတ်ရေးထိုးချိန်တွင်တော့ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွား နေသည်ဟု အကြောင်းပြကာ အစိုးရဘက်မှ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

တစ်ဖက်တွင်တော့ မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ မြန်မာငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင် နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ရှိလာခဲ့ပါသည်။ PSLF/TNLA သည် UWSA နှင့် KIO/ KIA တို့ဦးဆောင်သော မြောက်ပိုင်းတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် (၇) ဖွဲ့ပါဝင်သည့် ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ (FPNCC) တွင်ပါဝင်ကာ နိုင်ငံရေးအရ ရပိုင်ခွင့်များကို တောင်းဆိုလျက် ရှိပါသည်။

● ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ (SSPP/SSA)

ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ (SSPP/ SSA) ကို ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၂ ရက်တွင် တပ်မတော်အစိုးရနှင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုရယူခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခု ကျော်ကြာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၀ ခုနှစ် တွင် SSPP/SSA အား နယ်ခြားစောင့်တပ် (BGF) အသွင်ပြောင်းရန် အစိုးရမှ ဖိအားပေးခဲ့ရာ SSPP ဗိုလ်မှူးကြီး ပန်ဖဦးဆောင်သည့် တပ်မဟာ (၁) မှ ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ ယင်းနောက် လက်ရှိဒုတိယချုပ်ကြီးပန်ဖဦးဆောင်ကာ SSPP/ SSA ကို အသက်ဝင် စေခဲ့သည်။ တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲများ ပြန်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးလက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့သော်လည်း တစ်နိုင်လုံးပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ် (NCA) တွင်တော့ လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

တစ်ဖက်တွင်တော့ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းအခြေစိုက် RCSS/SSA နှင့် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့ သည်။ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှစ်ခုအကြား တိုက်ပွဲဖြစ်နေခြင်းကို ဒေသခံပြည်သူများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကန့်ကွက်ရှုံ့ချကာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရန်

တိုက်တွန်းထားသော်လည်း တိုက်ပွဲများ ရပ်စဲခြင်းမရှိသေးပါ။ ထူးခြားချက်အဖြစ် စစ်ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသော RCSS/SSA နှင့်အတူ ရှမ်းပြည်ညီညွတ်ရေးကော်မတီ (CSSU)တွင်လည်း ပါဝင်ကာ လူထု အခြေပြုနိုင်ရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

SSPP/SSAသည် NCA မဟုတ်သော နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုလမ်းကြောင်းအနေဖြင့် အစိုးရ ငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် ဆွေးနွေးလျက်ရှိသော UWSA ဦးဆောင်သည့် FPNCC တွင် ပါဝင်နေသလို NCA လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် အလွတ်သဘောဧရာ၊ တရားဝင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပါ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

● ရခိုင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်/ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (ULA/AA)

ရခိုင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်(ULA)၏ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (AA) ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၁၀ရက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ KIO/KIA ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း ယာယီရုံးစိုက်ထားပြီး ၂၀၀၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း KIA နှင့် အတူ တွဲဖက်ကာ မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

တပ်မတော်နှင့် AA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် ရခိုင်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် အပြင်းထန်ဆုံး အဆင့်ထိ ရောက်ရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲပြီးချိန်တွင်တော့ ရုတ်တရက် ရပ်တန့် ကာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း မကျင်းပနိုင်ခဲ့သည့် မဲဆန္ဒနယ်မြေများအား ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင်တော့ UWSA၏ ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း တပ်မတော်နှင့် AA အကြား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအချို့ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

တစ်ဖက်တွင်တော့ အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် အပစ်ရပ်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေး အတွက် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို တရုတ်အစိုးရ၏ အကူအညီဖြင့် ပြုလုပ်လျက်ရှိ ပါသည်။ ထို့အပြင် UWSA ဦးဆောင်သော FPNCC တွင်လည်း ပါဝင်ကာ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ပါသည်။

● ၀ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ (UWSP/UWSA)

ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ(ဗကပ) ပြိုကွဲသွားပြီးနောက်ပိုင်း ၀ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီကို ထူထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိပြည်တွင်း တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များထဲတွင် အင်အား အတောင့်တင်းဆုံးဖြစ်သည့် UWSAသည် ၁၉၈၈ခုနှစ် မေလ ၁၈ရက်တွင် တပ်မတော်အစိုးရနှင့် အပစ် အခတ်ရပ်စဲခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် တရုတ်နိုင်ငံအစိုးရနှင့် နီးကပ်သည့် ဆက်ဆံရေးရှိပြီး တရုတ်ဘာသာစကားကို ပါတီသုံးစကားအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုထားသည်။

၂၀၀၈ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဟိုပန်၊ မိုင်းမော၊ ပန်ဝေ၊ နားဖန်း၊ မက်မန်း၊ ပန်ဆန်း(ပန်ခမ်း) စသော ဒေသ (၆)ခုဖြင့် ၀ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသကို ဖွဲ့စည်းထား

သော်လည်း UWSA၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် မိုင်းမော၊ ပန်ပေ၊ နားဖန်းနှင့် ပန်ဆန်းဒေသတို့သာ ရှိပါသည်။ ဟိုပန်နှင့် မက်မန်း ဒေသတို့သည် အစိုးရထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန် တပ်မတော်အစိုးရမှ ဖိအားပေးခြင်းကို UWSA မှ ငြင်းဆန်ခဲ့သော်လည်း တိုက်ပွဲအဆင့်ထိတော့ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

အရပ်သားတစ်ပိုင်း ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်နယ်အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူလက်မှတ်ထိုးထားပြီး NCA တွင်တော့ ပါဝင် လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ သို့သော် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ဒုတိယအပတ်အတွင်း ပြုလုပ်သည့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံသို့ တက်ရောက်ကာ “ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ပြည်နယ်”ကို အသိအမှတ်ပြုပေးရန် တင်ပြခဲ့သည်။

ထို့အပြင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဦးဆောင်သည့် လက်ရှိအစိုးရလက်ထက်တွင်လည်း



**ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများကို လေ့လာကြည့်ပါက တပ်မတော်နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် အများဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် RCSS/SSA နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တတိယ အများဆုံး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုကတော့ တပ်မတော်နှင့် KIA အကြား ဖြစ်ပါသည်။**



အစိုးရ၏ ဖိတ်ခေါ်မှုနှင့်အတူ ၂၀၁၇ ခု ပင်လုံအစည်းအဝေး (၃၁ရက်၊ ဩဂုတ် - ၄ရက် စက်တင်ဘာ ၂၀၁၆)သို့ တခြားသော မြောက်ပိုင်းဒေသရှိ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကို ဦးဆောင်ကာ လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ UWSA သည် မြောက်ပိုင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (၆)ဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ကာ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ (FPNCC) ကို ကမကထပြု ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး NCA လမ်းကြောင်းမဟုတ်သည့် အစိုးရငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

### တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု ၊ စစ်ဘေးရှောင်အရေးနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများကို လေ့လာကြည့်ပါက တပ်မတော်နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် အများဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် RCSS/SSAနှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် ဒုတိယအများဆုံးဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တတိယ အများဆုံး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုကတော့ တပ်မတော်နှင့် KIA အကြား ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် MNDA နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု အချို့ရှိခဲ့သလို မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ် (၄)ဖွဲ့ပါဝင်သည့် ပူးပေါင်းအဖွဲ့နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုအချို့ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထူးခြားသည်ကတော့ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ အင်အားအကြီးဆုံးဟုဆိုရမည့် UWSA နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုမရှိခဲ့သလို UWSAနှင့်နီးစပ်သည့် NDAA နှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုလည်း လုံးဝမရှိခဲ့ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ထို့ပြင် PNLO နှင့် တပ်မတော် အကြားတွင်လည်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုမတွေ့ရပါ။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဒီဇင်ဘာ ၁၅ ရက်အထိ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့် ရက်ပေါင်း ၅၁ ကျော်အထိ ရှိခဲ့ကြောင်း မိမိတို့ ငြိမ်းချမ်းရေးစောင့်ကြည့်အဖွဲ့ (BNI-Myanmar Peace Monitor)က တွေ့ရှိထားပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုအများဆုံးမြို့နယ်သည် မြောက်ပိုင်းဒေသဖြစ်သည့် ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယနှင့် တတိယမြောက်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုအများဆုံးနေရာများကတော့



**၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလကုန်အထိ ယူဒီဆက် Mine Action ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ ဖြေဖြုတ်ပိုင်းပေါက်ကွဲမှု၏ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဖြေဖြုတ်ပိုင်းပေါက်ကွဲမှု (၃၅) ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သေဆုံးသူ (၁၂) ဦးနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူ (၄၄) ဦးအထိ ရှိခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။**



ကျောက်မဲမြို့နယ်နှင့် မူဆယ်မြို့နယ်တို့ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။

အခြားသောမြို့နယ်များဖြစ်သည့် နမ်းခမ်း၊ မိုင်းကိုင်း၊ လားရှိုး၊ တန့်ယမ်း၊ ပန်ဆမ်း၊ သီးပေါ၊ မိုင်းဆက်၊ မိုင်းပန်၊ မိုင်းတုံ၊ မိုင်းမိတ်၊ နန့်စံ စသည့်မြို့နယ်များတွင်လည်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများရှိခဲ့ပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အကြားက မိုးကုတ်မြို့နယ်တွင်လည်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်သည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများစွာ ရှိသည့်အလျောက် တပ်မတော်နှင့် မဟုတ်ဘဲ တိုင်းရင်းသားလက်နက်အချင်းချင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများလည်းရှိနေပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း RCSS/SSA နှင့် TNLA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး RCSS/SSA နှင့် SSPP/SSA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု နှစ်ကြိမ်ရှိခဲ့သည်။



● စစ်ဘေးရှောင်အရေး

တိုက်ပွဲများကြောင့် လည်းကောင်း၊ တပ်သားစုဆောင်းမှုများကြောင့်လည်းကောင်း ရှမ်းပြည်နယ် အတွင်း နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည့် စစ်ဘေးရှောင် (IDP) များ ရှိနေပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလကုန်အထိ UNOCHA၏ စာရင်းအရ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသများ ဖြစ်သည့် သီပေါ၊ သီပေါ၊ ကွတ်ခိုင်၊ လောက်ကိုင်၊ မန်တုံ၊ မူဆယ်၊ နမ်းခမ်းနှင့် နမ့်တူမြို့နယ်များတွင် IDP အရေအတွက် (၁၀၀၀၀) ဝန်းကျင်ရှိပြီး ကချင်ပြည်နယ် မန်စီမြို့နယ်အတွင်းထိပင် ရှမ်းမြောက် ဒေသမှ IDP အရေ အတွက် ၅၀၀၀ ဝန်းကျင်ရှိနေပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တပ်မတော်အကြား တိုက်ပွဲများကို အကြောင်းပြုကာ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းဒေသများရှိ IDP အရေအတွက်သည် တစ်သိန်းကျော်အထိ ရှိနေပါသည်။

မိမိတို့ BNI – Myanmar Peace Monitorမှ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရတော့ ရှမ်းပြည်နယ် အတွင်းရှိ စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများ၏ အခြေအနေသည် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားချိန်နှင့် သေနတ်သံ၊ ဗုံးသံ ကြားရတိုင်း စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ကာ နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးနေကြရသည့် အခြေအနေရှိပါသည်။ ထို့ပြင် တပ်မတော်စစ်ကြောင်းမြင်လျှင် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြောင်း သတင်းဖော်ပြမှုများတွင် တွေ့ရ ပါသည်။

● မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်

တပ်မတော်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အများဆုံး လှုပ်ရှားရာဒေသ၊ ဆယ်စုနှစ် ချီကာ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာဒေသဖြစ်သည့်အလျောက် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်ကလည်း ကြီးမားနေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလကုန်အထိ ယူနီဆက် - Mine Action၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှု၏ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှု (၃၅) ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သေဆုံးသူ (၁၂) ဦးနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူ (၄၄) ဦးအထိ ရှိခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းရှင်းလင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အစိုးရ၊ တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နေကြောင်း သိရသော်လည်း ထိရောက်သည့် ရလဒ်တစ်စုံတစ်ရာမရှိသေးဘဲ တစ်ချို့သောဒေသများတွင် တိုက်ပွဲများရပ်တန့်သွား သည့်တိုင် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် လုံခြုံစိတ်ချရမှုကို ကြီးစွာထိခိုက် လျက်ရှိပါသည်။

## ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေအနေ

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအနက် ဧရိယာအကျယ်ဆုံးဖြစ်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်ကို ရှမ်းအရှေ့၊ ရှမ်းတောင်နှင့် ရှမ်းမြောက်ဟူ၍ (၃)ပိုင်းခွဲကြည့်ပါက တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်း အများဆုံးနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှု၊ IDPနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်အများဆုံး ရှိသော တနည်းအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိဆုံးနယ်မြေဒေသသည် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းရှိ ဒေသများ ဖြစ်ပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လမ်းစတစ်စဖြစ်သော တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေးအခြေအနေကို အကဲခတ်ကြည့်ပါက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် UWSA ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံမှုသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အတွင်း (၂) ကြိမ်ထက်မနည်း တွေ့ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပြီး အမှန်တကယ်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေသည့် TNLA ၊ KIA တို့၏ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံမှုမျိုးတော့ မရှိခဲ့ပါဘူး။

မြောက်ပိုင်း မဟာမိတ်(KIA ၊ TNLA ၊ MNDA၊ AA)နှင့် တပ်မတော်၊ အစိုးရ ငြိမ်းချမ်းရေး ကော်မရှင်အကြား အလွတ်သဘောတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအချို့ရှိခဲ့သော်လည်း ကောင်းမွန်သည့်ရလဒ်မျိုး ထွက်ပေါ်လာခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ရှေ့ဆက်ဆွေးနွေးနိုင်ရေး သဘောတူသည်ဆိုသည်ထက် မပိုခဲ့ပေ။

TNLA အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ် တာဘုန်းကျော်က ယခုလိုဥပမာပေးသည်။

“ကျွန်တော်တို့ တစ်ခုပြောရမယ်ဆိုရင် KIO/KIA အဖွဲ့နဲ့ မြန်မာ့တပ်မတော်နဲ့ သီးသန့်တွေ့ တယ်။ အဲလိုတွေ့တဲ့အချိန်မှာ မြန်မာ့တပ်မတော်ဘက်က တက်တဲ့ဗိုလ်ချုပ်တွေက တော်တော်ကို စကားလုံးကြမ်းကြမ်းတွေ့နဲ့ ပြောတဲ့အတွက်ကြောင့် ရှေ့ဆက်နိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေသူတို့ နှစ်ဖက်ကြား ထဲမှာ တော်တော်ရပ်တန့်သွားတာ ကျွန်တော်တို့တွေ့ရတယ်”။

ထို့ပြင် မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်(၄)ဖွဲ့ပူးပေါင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရသည့် အစည်းအဝေးပွဲများတွင် လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်ဘက် အပြုသဘောဆောင်သည့် အစည်းအဝေးတော်တော်နည်းသည်ဟု နှိပ်ငြား ၁၈ရက်၊ မဇ္ဈိမမီဒီယာနှင့် အင်တာဗျူးတွင် ဗိုလ်မှူးချုပ်တာဘုန်းကျော်က ပြောဆိုထားပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများတွင် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟို ဌာန (NRPC) အနေဖြင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဦးဆောင်သည့် အစိုးရမှ လမ်းကြောင်းပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်မျိုးမတွေ့ရဘဲ တပ်မတော်၏ သဘောထားများကိုသာ တွေ့ရကြောင်း ၎င်းက ရှုမြင်ထားပါ သည်။

“အဲဒါကြောင့်မလို့ ကျွန်တော်တို့ ကြားထဲမှာ နားလည်မှု ရခါနီး ရခါနီးမှာ တချို့အဲလို ကွဲလွဲတဲ့ ဟာတွေ ကြီးကြီးမားမားပြန်ဖြစ်ပြီးတော့မှ တိကျတဲ့ Bilateral စာချုပ် ချုပ်ခါနီး ချုပ်ခါနီး၊ ဆွေးနွေးပွဲ တစ်ခု တက်ခါနီး တက်ခါနီး ကျွန်တော်တို့မတွေ့နိုင်ဘူးပေါ့”ဟု ဗိုလ်မှူးချုပ်တာဘုန်းကျော်က ဆိုပါ သည်။

အခြားတဖက်မှ NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် RCSS/SSA နှင့် PNLO တို့ပါဝင်သည့် ငြိမ်း ချမ်းရေးလမ်းကြောင်းသည်လည်း အားရကျေနပ်ဖွယ်ရလဒ်မျိုး မတွေ့ရှိရသေးဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ယခုနှစ် အစောကပိုင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် RCSS/SSAနှင့် PNLO အကြား ထိတွေ့မှုဖြစ်စဉ်ကိုပင် NCA အရ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ(JMC)မှ တဆင့် ဖြေရှင်း

နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ RCSS/SSA ဖက်က JMC နှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးများပါဝင်မှု ရပ်ဆိုင်းထားသည့်အတွက် အခက်ကြုံခဲ့ရပါသည်။

NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်တိုင် တပ်မတော်နှင့် RCSS/SSA အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားများဆက်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ နယ်မြေကျော်လှုပ်ရှားနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးကိစ္စကို အကြောင်းပြကာ အပြန်အလှန်စွပ်စွဲမှုများ ရှိခဲ့သည်။ ပိုးဆိုသည်ကတော့ NCA အရဖြစ်ပေါ်လာသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများတွေ့ ဆုံဆွေးနွေးရေးအစီအစဉ်များကို တပ်မတော်မှ ဟန့်တားနေသည့်ကိစ္စရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသခံပြည်သူများ၊ နယ်ပယ်အလိုက် ခေါင်းဆောင်များနှင့် အမျိုးသားအဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ အကြံပြုချက်များရယူပြီးမှသာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ တနည်းအားဖြင့် ၂၁ ရာစု ပင်လုံအစည်းအဝေးများတွင် တင်ပြနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ထိလည်း RCSS/SSA အပါအဝင်



**ကျွန်တော်တို့ တစ်ခုပြောရမယ်ဆိုရင် KIO/KIA အဖွဲ့နဲ့ ပြန်မာ့တပ်မတော်နဲ့ သီးသန့်တွေ့ တယ်။ အဲလိုတွေ့တဲ့အချိန်မှာ ပြန်မာ့တပ်မတော်ဘက်ကတစ်ဆင့်ဖိုလ်ချုပ်တွေက တော်တော်ကိုစကားလုံးကြမ်းကြမ်းတွေ့နဲ့ ပြောတဲ့အတွက်ကြောင့် ငွေဆက်နိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေသူတို့ နှစ်ဖက်ကြားထဲမှာ တော်တော်ရပ်တန့်သွားတာ ကျွန်တော်တို့တွေ့ရတယ်**



NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဒေသခံပြည်သူလူထုနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်မှုအပိုင်းတွင် အဟန့်အတားများ ရှိနေကြောင်း သတိပြုမိပါသည်။

လက်ရှိအချိန်ထိတော့ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်ပိုင်းက အားရဖွယ်မရှိသေးသလို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းတွင်လည်း တိုက်ပွဲများ၊ စစ်ရှောင်ပြည်သူများနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်များက ကာလအတန်ကြာအထိ ဆက်ရှိနေဦးမည်ဟု ရှုမြင်မိပါသည်။

**● ဖွံ့ဖြိုးရေး**

လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ၊ စစ်ဘေးရှောင်များ၊ မြေမြှုပ်မိုင်းများစသည့် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖွေရာနေရဆဲ ရှမ်းပြည်နယ်သည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဧရိယာ၏ ၂၃ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျယ်ဝန်းသည်နှင့်အညီ ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများ၊ စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း၊ စွမ်းအင်လုပ်ငန်း၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာလုပ်ငန်းများကတော့ ပြည်တွင်း ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အလားလာကောင်းများရှိနေကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်က အစီရင်ခံထားပါသည်။



ပြည်တွင်းရှိ ပြည်နယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် နယ်နမိတ်ထိဆက်မှုများစွာ ရှိနေသလို တရုတ်၊ ထိုင်း၊ လာအိုစသည့်နိုင်ငံများနှင့်လည်း ရှည်လျားသည့် နယ်နမိတ်ထိဆက်မှုများကြောင်း စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးအရ အချက်အခြာကျသည့် ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၉-၂၀၂၀ပြည့်နှစ် ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်းအားလုံး၏ စုစုပေါင်းပမာဏအနက် ၄၅ရာခိုင်နှုန်းကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မူဆယ်နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးစခန်း တစ်ခုတည်းမှ ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလည်း ယင်းပမာဏပတ်ဝန်းကျင်ရှိခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်ရေးကဏ္ဍအတွက် အဓိကကျသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၂၀၁၉ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ရက်၊ တပ်မတော်နည်းပညာတက္ကသိုလ်အပါအဝင် ပြင်ဦးလွင်နှင့် နောင်ချိုမြို့နယ်များအတွင်း နေရာ (၅) ခုတွင် TNLA၊ MNDAနှင့် AAတို့ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် မြောက်ပိုင်း(၃)ဖွဲ့ဝင် ရောက်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် မန္တလေး-မူဆယ်လမ်းကြောင်းရှိ ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ရက်အတန်ကြာ ရပ်တန့်စေခဲ့သည်။



**၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအပြီး နိုဝင်ဘာ ၂၁ ရက်တွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံအပြင် ကမ္ဘာ့သတင်းမီဒီယာများတွင်ပါ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်အထိ ထူးခြားတုန်လှုပ်ဖွယ်လှုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတစ်ခု ရှမ်းပြည်နယ် ကျောက်မဲမြို့နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အမတ်လောင်း ဦးထိုက်ငော် တစ်ယောက် သေဒုတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ခံရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။**



ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း၏ အဓိကကျသော ဂုတ်တွင်းတံတား မိုင်းခွဲခွဲခွဲရသလို ကွတ်ခိုင်နှင့် မူဆယ်အကြား ပြည်ထောင်စုလမ်းမတစ်လျှောက် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် မူဆယ် (၁၀၅)မိုင် ကုန်သွယ်ရေးရုန့်တွင် ကုန်တင်ယာဉ် (၃၀၀)ကျော် သောင်တင်ခဲ့ရသည်။ နေ့စဉ်ကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀)သန်းကျော်လေ့ရှိသည့်အခြေအနေမှသည် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နောက်ပိုင်း တစ်ရက်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ တစ်သန်းဖိုးပင် မပြည့်တော့ဘဲ လုံးဝရပ်တန့်သွားခဲ့ရကြောင်း မူဆယ်နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးအသင်း တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (၂)ဦးဝင်းအောင်ခန့်က ဆိုပါသည်။

“၂၀၁၆ တုန်းကလည်း ၁၀၅ မိုင်ကိုဝင်ပြီးတော့ ပစ်တာပဲ။ မကြာဘူး နာရီပိုင်းပဲ။ ပစ်ခတ်ပြီးတော့ ဆုတ်ခွာသွားကြတဲ့အတွက် အခြေအနေက ဒီလောက်ဆိုးဆိုးဝါးဝါးမဖြစ်ဘူး။”

မငြိမ်းချမ်းသေးသော ဒေသအတွင်း အထူးသတိပြုရဦးမည့် အချက်ကတော့ အိမ်နီးချင်းတရုတ်

နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးစက်ဝန်းပါ အဓိကကျသော စီမံကိန်းအများစုသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ပါဝင်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူဆယ် - မန္တလေး လျှပ်စစ်ရထားလမ်းစီမံကိန်း၊ ရွှေလီ - မန္တလေး- ကျောက်ဖြူ အမြန် လမ်းစီမံကိန်း၊ ရွှေလီ-မန္တလေး - ကျောက်ဖြူရထားလမ်းစီမံကိန်း၊ မူဆယ်စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဖုန်း၊ ချင်းရွှေဟော် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖုန်း၊ တံတားနှင့်လမ်းသစ်စီမံကိန်း (ဂုတ်ထိပ်၊ နောင်ချို)၊ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဖုန်း (ရပ် စောက်)၊ မန္တလေး - ထီးချိုင့် - မူဆယ်အမြန်လမ်းစီမံကိန်း၊ ကွမ်းလုံ တံတားစီမံကိန်း၊ ဝတလုံး ဥမင်လိုက်ခေါင်း စီမံကိန်း၊ တရုတ်-မြန်မာနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ဓာတ်အားလိုင်းစီမံကိန်း စသဖြင့် အကြီးစားစီမံကိန်းပေါင်း (၁၀) ခု ထက်မနည်း ရှိနေပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်၏ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကိုလည်း တရုတ်နိုင်ငံဘက်မှ လစ်လျူရှုထားဖွယ်မရှိပါ။ ထို့အတူ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စိတ်ပါဝင်စားမှုဆိုသည်ကလည်း ရှမ်းပြည်နယ် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် မည်သို့သော အခြေအနေကို ဦးတည်နေမလဲဆိုသည်ကလည်း မှန်းဆရခက်ခဲဖွယ် ရှိနေပါသည်။

● တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

ရှမ်းပြည်နယ်သည် အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးဖက်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းများစွာ လှုပ်ရှားသည့် အရပ်ဒေသဖြစ်သလို ဒေသအလိုက် ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ အစည်းများ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ များ စသည့် လက်နက်ကိုင်အစုအဖွဲ့ များစွာလည်း ရှင်သန်လှုပ်ရှားနေကြသည်ဟုဆိုရပါမည်။ ထို့အပြင် အမည်မသိသော လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ၏ တရားဥပဒေမဲ့စွာ လူသတ်မှု ဖြစ်စဉ်များလည်း ထူပြောရာ အရပ်ဒေသဖြစ်ပါသည်။

ရှမ်းသံတော်ဆင့်သတင်းဌာန၏ အဆိုအရ ၂၀၁၅ခုနှစ်နောက်ပိုင်း လူသတ်မှုဖြစ်စဉ်အများစုတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှပင် တရားခံဖမ်းဆီးနိုင်ခြင်းမရှိသေးဟု သိရပါသည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ်အတွင်း ကျောက်မဲနှင့် သီပေါမြို့နယ်တို့အတွင်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရသူ (၁၀)ဦးထက်မနည်း ရှိနေကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် ရက်ပိုင်းအလိုတွင်လည်း ကျောက်မဲမြို့နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌနေအိမ်အား သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအပြီး နိုဝင်ဘာ ၂၁ ရက်တွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံအပြင် ကမ္ဘာ့သတင်းမီဒီယာများတွင်ပါ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်အထိ ထူးခြားတုန်လှုပ်ဖွယ်လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတစ်ခု ရှမ်းပြည်နယ် ကျောက်မဲမြို့နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အမတ်လောင်း ဦးထိုက်ဇော် တစ်ယောက် သေနတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ခံရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအသတ်ခံရမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့မှ အထူးအမှုစစ်အဖွဲ့ဖွဲ့ စည်းစည်း စစ်ဆေးနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ယခုထိတော့ တရားခံနှင့်ပတ်သက်ပြီး တစ်စုံတရာထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာလင်းထွဋ်ကတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးမရရှိသည့်အတွက် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု မရှိရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုထားပါသည်။

## ၅။ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ အခြေအနေ

၂၀၁၅ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရရှိမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ပါတီ(NLD)၏ ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွင်း အမတ်နေရာရရှိမှုသည် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့အပြင် ရှမ်းတိုင်းရင်းသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ(SNLD)နှင့် ပအိုဝ််အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ(PNO)တို့လည်း နေရာအချို့ ပိုမို ရရှိလာပါသည်။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ(USDP)အနေဖြင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အ ထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့၏အနိုင်ရမဲဆန္ဒနယ်မြေများ ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ ပေးထားချက်အရ ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွင်း တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၃၄)ဦး ရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည့်အတွက် တပ်မတော် နှင့်နီးစပ်သည့် USDP အနေဖြင့် တပ်မတော်နှင့်သာ ပူးပေါင်းနိုင်ခဲ့ပါက ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွင်း နေရာ ၅၉ နေရာအထိ တွက်ခြေကိုက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် NLD အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားပါတီ များနှင့်သာ ကောင်းမွန်သည့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရရှိပါက ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဆုံးရှုံးရပါလိမ့်မည်။ ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၅ခုနှစ် အလွန်ကာလတစ်လျှောက် USDP ကသာ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

## ရွေးကောက်ပွဲအလွန် ရှမ်းပြည်နယ် ငြိမ်းချမ်းရေးလားရာ

Myanmar Peace Monitor မှ ဆက်သွယ်မေးမြန်းထားသည့် မိုင်းကိုင်းမြို့နယ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးစိုင်းလုံကတော့ လာမည့်တတိယအကြိမ်လွှတ်တော်သက်တမ်းတွင် အစိုးရအပါအဝင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ပိုမိုလွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးနိုင်ပါစေကြောင်း တိုက်တွန်းပါသည်။

“သတ္တိရှိရှိနဲ့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးနိုင်ပါစေလို့ပဲ တိုက်တွန်းချင်တယ်”။

ဦးစိုင်းလုံသည် မိုင်းကိုင်းမြို့နယ်အတွင်း တပ်မတော်နှင့် RCSS/SSA အကြားတိုက်ပွဲများအပေါ် ကြယ်ပွင့်ပြမေးခွန်းထုတ်ခဲ့သော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲများသည် ပြည်နယ်နှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟုဆိုကာ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ပယ်ချမှုကို ကြုံခဲ့ရဖူးသူ ဖြစ်သည်။

“တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆိုတာကတော့ သတ္တိရှိမှပဲ လုပ်လို့ရတယ်။ ရှမ်း ပြည်နယ် အစိုးရအနေနဲ့ သတ္တိမရှိဘူးလို့ ယူဆတယ်။ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့အတွက်ကတော့ လက် နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေအတွက်တော့ မြေဇာပင် ပြည်သူတွေဖက်ကပဲ ရပ်တည်တယ်”ဟု ဦးစိုင်းလုံက ဆိုပါသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ ၁၇ ရက်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ စတုတ္ထနှစ်တာကာလအတွင်း

လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ရှင်းလင်းပွဲတွင်တော့ NLD အစိုးရသက်တမ်းတစ်လျှောက် သျှမ်းပြည် ငြိမ်းချမ်းရေးကြိုးပမ်းမှုခရီးစဉ်သည် အကြီးမားဆုံးစိန်ခေါ်မှုဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ်ဒေါက်တာလင်းထွဋ်က ဆိုပါသည်။ “တိုက်ပွဲရှောင်ပြည်သူတွေရဲ့ ဒုက္ခသောကကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်တဲ့အခါ ကျနော်တို့ အစိုးရအဖွဲ့ အကြီးမားဆုံးအခက်ခဲတွေ ကြုံရတယ်” ဟု ၎င်းက ညည်းတွားသည်။ ပြည်ထောင်စုကြီး တစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းမှသာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မည်ဟု ဒေါက်တာလင်းထွဋ်က ယုံကြည်ထားဟန်ရှိသည်။

RCSS/SSA ဒုဗိုလ်မှူးကြီး စိုင်းအုမ်ခေးကတော့ တိုက်ပွဲများရပ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းသွားနိုင်ရေးအတွက်ဆိုလျှင် နံပါတ် (၁) တပ်မတော်အနေဖြင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းတိုင်းကို NCA တွင် ပါဝင်လာရေး သဘောထားကြီးစွာနှင့် ကြိုဆိုညှိနှိုင်းသင့်ပြီး နံပါတ် (၂) လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကလည်း သူ့အဖွဲ့ ကိုယ့်အဖွဲ့ ဆိုသည်ထက် အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်ရေး



**တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဆိုတာကတော့ သတ္တိရှိမှပဲ လုပ်လို့ရတယ်။  
ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအနေနှင့် သတ္တိမရှိဘူးလို့ ယူဆတယ်။ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့အတွက်ကတော့  
လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေအတွက်ကတော့  
ပြေငြိမ်း ပြည်သူတွေပက်ကဲ ရပ်တည်တယ်**



ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းသည့်နည်းလမ်းကိုသာ အသုံးပြုသင့်ကြောင်း အချက်နှစ်ချက်ဖြင့် သုံးသပ်ပါသည်။

“တပ်မတော်ကသာ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမယ်ဆိုရင် ဝိုင်းပိုင်းအဆင်ပြေမယ်လို့မြင်ပါတယ်။ သူက အင်အားကြီးတာကိုး။ ဒါပေမယ့် တပ်မတော်ကနေပြီးတော့ တစ်ဖွဲ့ကို ဖိလိုက်၊ တစ်ဖွဲ့ကို မြှောက်ပေး လိုက်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးဆိုရင်တော့ အဆင်မပြေဘူးပေါ့နော်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း အားလုံးအပေါ်မှာ စိတ်သဘောထားကြီးကြီး၊ စေတနာမှန်မှန်နဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမယ်ဆိုရင်တော့ NCAမှာလည်း အားလုံးပါဝင်လာနိုင်မယ့် အလားလာရှိတယ်”ဟု စိုင်းအုမ်ခေးက Myanmar Peace Monitor ကို ပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်မှ ထုတ်လုပ်သော “သျှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှာ သျှမ်းပြည်သူတွေ ဘယ် လိုမြင်ချင်လဲ” ဆိုသည့် အမြင်သဘောထားမှတ်တမ်းတွင် ပအိုဝ်လူငယ်အစည်းအရုံး(YPO)ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ဦးက “စစ်ပွဲက သျှမ်းပြည်သားတွေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေတယ်။ စစ်ပွဲမရှိ အောင်လုပ်ပေးမယ့်အစိုးရမျိုး လိုချင်တယ်”ဟု ဆိုထားသည်။ သျှမ်းပြည်နယ်အခြေစိုက် ကချင်လူမှု အဖွဲ့အစည်းမှ မိုင်းမိုင်ကလည်း “စစ်ရေးပဋိပက္ခတွေ တောက်လျှောက်ရှိနေတဲ့အတွက်ကြောင့်မလို့ ဒီသျှမ်းပြည်အတွက် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်မယ့်သူက ဒီငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဟာကို နားလည်သဘော

ပေါက်ပြီးမှ တကယ့်ကို လက်တွေ့ခံစားနေရတဲ့ IDP အရေး၊ နေရပ်ပြန်ရေးပြောတဲ့အချိန်မှာ တကယ်ကို ငြိမ်းချမ်းပြီလား၊ အနေအထားကို နားလည်ပြီးမှ လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ ဝန်ကြီးကို မျှော်လင့်တယ်” ဟု ပြောပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အပါအဝင် လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် မှေးမိန်ပျောက်ဆုံးနေသည်ကို သတိပြုရပါသည်။ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရအပါအဝင် ယခင်အစိုးရခေတ်များတွင်တော့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများအတွင် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်လေ့ရှိသည့်အတွက် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအခြေအနေ ကောင်းခဲ့ကြောင်း NCA လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် PNLO နာယက ခွန်ဥက္ကဋ္ဌက ထောက်ပြပါသည်။ NLD ဦးဆောင်သည့် အစိုးရလက်ထက်တွင်တော့ ပြည်နယ်အစိုးရဝန်ကြီးချုပ်များသည် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန (NRPC) မှ မဖိတ်ခေါ်လျှင် ပါဝင်နိုင်သည့်အနေအထား ဖြစ်နေကြောင်း သုံးသပ်ပါသည်။



**အထူးသဖြင့် ဝေးလံသော နေပြေဒေသတွေက ကိစ္စတွေကို ဗဟိုက လက်လှမ်းမမီဘူး။ အစိုးရသစ်က အဲဒီအတွေ့အကြုံကို သင်ခန်းစာယူပြီး ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်သင့်တယ်။ တိုက်ပွဲတွေ မဖြစ်ဖို့ ကတော့ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့မူဝါဒ ဆင်ခြင်တိုးတားနဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ပဲဆိုင်ပါတယ်။**



“အထူးသဖြင့် ဝေးလံသော နေပြေဒေသတွေက ကိစ္စတွေကို ဗဟိုက လက်လှမ်းမမီဘူး။ အစိုးရသစ်က အဲဒီအတွေ့အကြုံကို သင်ခန်းစာယူပြီး ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်သင့်တယ်။ တိုက်ပွဲတွေ မဖြစ်ဖို့ ကတော့ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့မူဝါဒ ဆင်ခြင်တိုးတားနဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ပဲဆိုင်ပါတယ်”။

TNLA ပြောခွင့်ရ မိုင်းအိုက်ကျော်ကတော့ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအလွန်ရှမ်းပြည်နယ် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် “တိုက်ပွဲဖြစ်ရင် ကြားကနေ ဘယ်သူမှန်လဲ၊ ဘယ်သူမှားလဲ ညှိနှိုင်းဖြန့်ဖြေပေးမယ့် အစိုးရအဖွဲ့မျိုး လိုချင်တယ်။ NCA လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့သူတွေ တိုက်ပွဲပြန်ဖြစ်တာတွေတော့ အဲလိုပုံစံမသွားချင်ဘူး” ဟု Myanmar Peace Monitor ကို ပြောပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက်မူ အစိုးရအဖွဲ့နှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်း သူက ဆိုပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အပါအဝင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ တိုက်ပွဲများ ချုပ်ငြိမ်းနိုင်ရေးနှင့် ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးဆိုသည်က မလွယ်ကူနိုင်သော်လည်း တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ အသံကို နားထောင်ပြီး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည်၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ဆန္ဒကို အတတ်နိုင်ဆုံးလိုက်လျောပေးမည်ဆိုပါက စစ်ပွဲများ ချုပ်ငြိမ်းဖို့နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးပန်းတိုင်းလည်း နီးစပ်လာဖွယ်



ရိုမည်ဖြစ်ကြောင်း မိုင်းကိုင်မြို့နယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အမတ် ဦးစိုင်းလုံးက သုံးသပ်ပါသည်။

“အခုအနိုင်ရပါတီက ရှင်းရှင်းပြောရရင် တိုင်းရင်းသားတွေအပေါ်မှာ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် တာကတော့ အားနည်းနေတယ်”။

### အကြံပြုချက်

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများသည် မီးနှင့် ရေ အားပြိုင်မှုမျိုးဟု ဆိုရပါမည်။ မီးများ မီးနိုင်၊ ရေများ ရေနိုင်ဆိုသလို ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ ထိရောက်သည့်အညွှန်းကိန်းများ ရရှိရေးအတွက် တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားမှုကိန်းဂဏန်းများကို လျော့ချနိုင်ရပါလိမ့်မည်။

RCSS/SSA မှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး စိုင်းအုမ်ခေးကတော့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုသည် တပ်မတော်နှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး အစိုးရနှင့် မသက်ဆိုင်သည့်အမြင်မျိုးမှ ဖောက်ထွက်ပြီး တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့် ဖက်နှစ်ဖက် အကြား အစိုးရအနေဖြင့် ကြားဝင်ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းခြင်းကသာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ထိရောက်မှုရှိနိုင်ကြောင်း အကြံပြုပါသည်။ ထို့အပြင် တပ်မတော်နှင့် အစိုးရသည် အချင်းချင်းအမြင်သဘောထား ဖလှယ်ကာ နားလည်မှုရယူပြီး တိုင်းရင်းသားများအပေါ် ထားသည့်သဘောထားသည် တစ်ထပ်တည်း ဖြစ်နေရန် လိုအပ်ကြောင်း တိုက်တွန်းပါသည်။

ထိုအချက်သည် PNLO နာယက ဗိုလ်မှူးကြီးခွန်ဥက္ကာနှင့်လည်း ထပ်တူကျနေပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် တပ်မတော်ဆွေးနွေးရေးအဖွဲ့များ၏ သဘောထားများ တစ်ထပ်တည်းမကျဖြစ်နေခြင်းသည် ဆွေးနွေးဖက် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကြီးမားသည့် အခက်အခဲဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့အပြင် တိုက်ပွဲများ လျော့ချရေး၊ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် NCA လက်မှတ် ရေးထိုးထားကြသည့်တိုင် ဘုံသဘောတူညီချက်မရှိဘဲ NCA အပေါ် လိုရာဆွဲ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုဖြစ်စဉ်အတွက် အထောက်အကူမပြုဘဲ တိုက်ပွဲများကိုသာ ဦးတည်စေခဲ့ကြောင်း ဗိုလ်မှူးကြီးခွန်ဥက္ကာက ရှုမြင်ပါသည်။

ထို့အပြင် NCA စာချုပ်အတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အဖွဲ့ဝင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ထိတွေ့တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်နည်းလမ်းမပါဝင်ဘဲ အစိုးရဖက်မှ ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးနိုင်သည့် အခင်းကျင်းလည်း မရှိသည့်အတွက် NCA အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းညှိနှိုင်းမှုဖြင့်သာ ဖြေရှင်းနေရကြောင်း ၎င်းက ပြောပါသည်။

“နိုင်ငံရေးအရ မြင့်မားတဲ့ရလဒ်ရဖို့ အစိုးရဘက်က လိုလိုချင်ချင်ရှိပေမယ့် တပ်မတော်ဘက်က လုံခြုံရေးပြန်လည်ပေါင်းစည်းခြင်းဘက်က စဉ်းစားနေတော့ နိုင်ငံရေးရလဒ်က ထင်သလောက် မရနိုင်ဖြစ်နေတယ်။ EAOs တွေဘက်ကလည်း နိုင်ငံရေးရလဒ်လည်း ရသင့်ရထိုက်တာရ လုံခြုံရေးရလဒ်ပါ တဆင့်ချင်းတိုးတက်တာ လိုချင်ပါတယ်”ဟု ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဦးဆောင်အဖွဲ့ (PPST) အဖွဲ့ဝင်လည်းဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူးကြီးခွန်ဥက္ကာက ရှုမြင်သုံးသပ်ပါသည်။

မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ် (၄) ဖွဲ့ဖြစ်သည့် KIA ၊ MNDAA၊ AAနှင့် TNLA တို့အနေဖြင့် နှစ်ဖက် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး(Bilateral)ကို တစ်နေရာတည်း တစ်ချိန်တည်း လက်မှတ်ရေးထိုးချင်ကြ

သော်လည်း တပ်မတော်ဖက်မှ တစ်ဖွဲ့ချင်းစီနှင့်သာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လုပ်ဆောင်ချင်နေကြောင်း TNLA ပြောခွင့်ရသူက ဆိုပါသည်။ အားလုံး တပြိုင်နက် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးမှသာ တပ်နေရာချထားရေးအတွက် တစ်ဖွဲ့ချင်းစီဖြင့် ဆွေးနွေးရန် TNLA က အကြံပြုပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း တိုက်ပွဲများ ချုပ်ငြိမ်းရပ်တန့်နိုင်ရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်း ဖြောင့်တန်းနိုင်ရေးအတွက် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့သည့် မိုင်းကိုင်မြို့နယ်၏ လက်ရှိပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကတော့ ယခုလို အကြံပြုပါသည်။

“အဓိကတော့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတိုင်းမှာ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ရှိဖို့က အဓိကပါပဲ”။

ကိုးကားအညွှန်းများ

Myanmar Peace Monitor ၏ အင်တာဗျူးများ

<http://www.mizzimaburmese.com/article/75745>

<https://burmese.shannews.org/archives/19760>

<https://burmese.shannews.org/archives/17280>

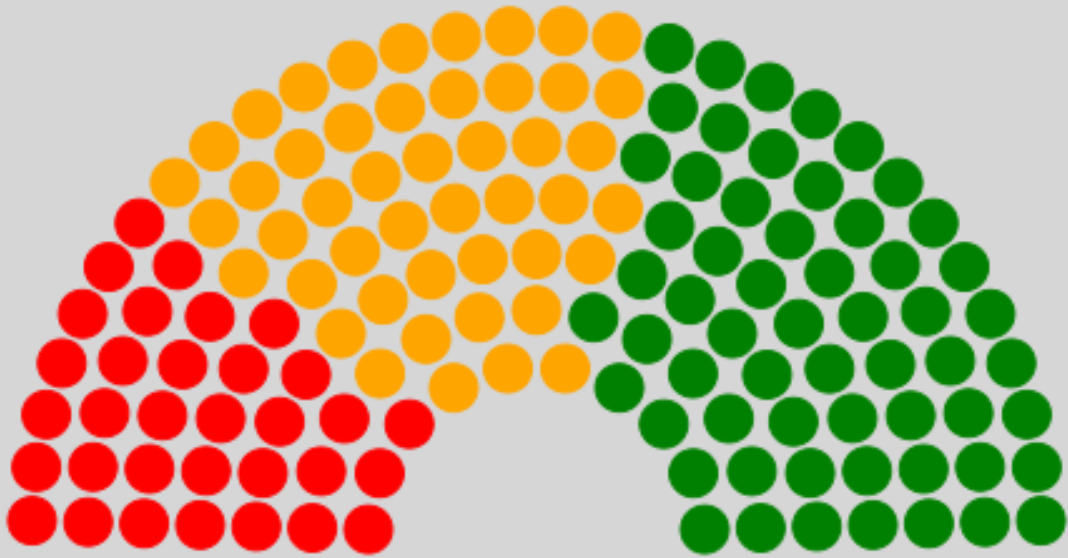
<https://burmese.shannews.org/archives/17984>

<https://www.mmpeacemonitor.org/58910>

<https://www.shanstate.gov.mm/>

## ရှမ်းပြည်နယ်လွှတ်တော် အခင်းအကျဉ်း

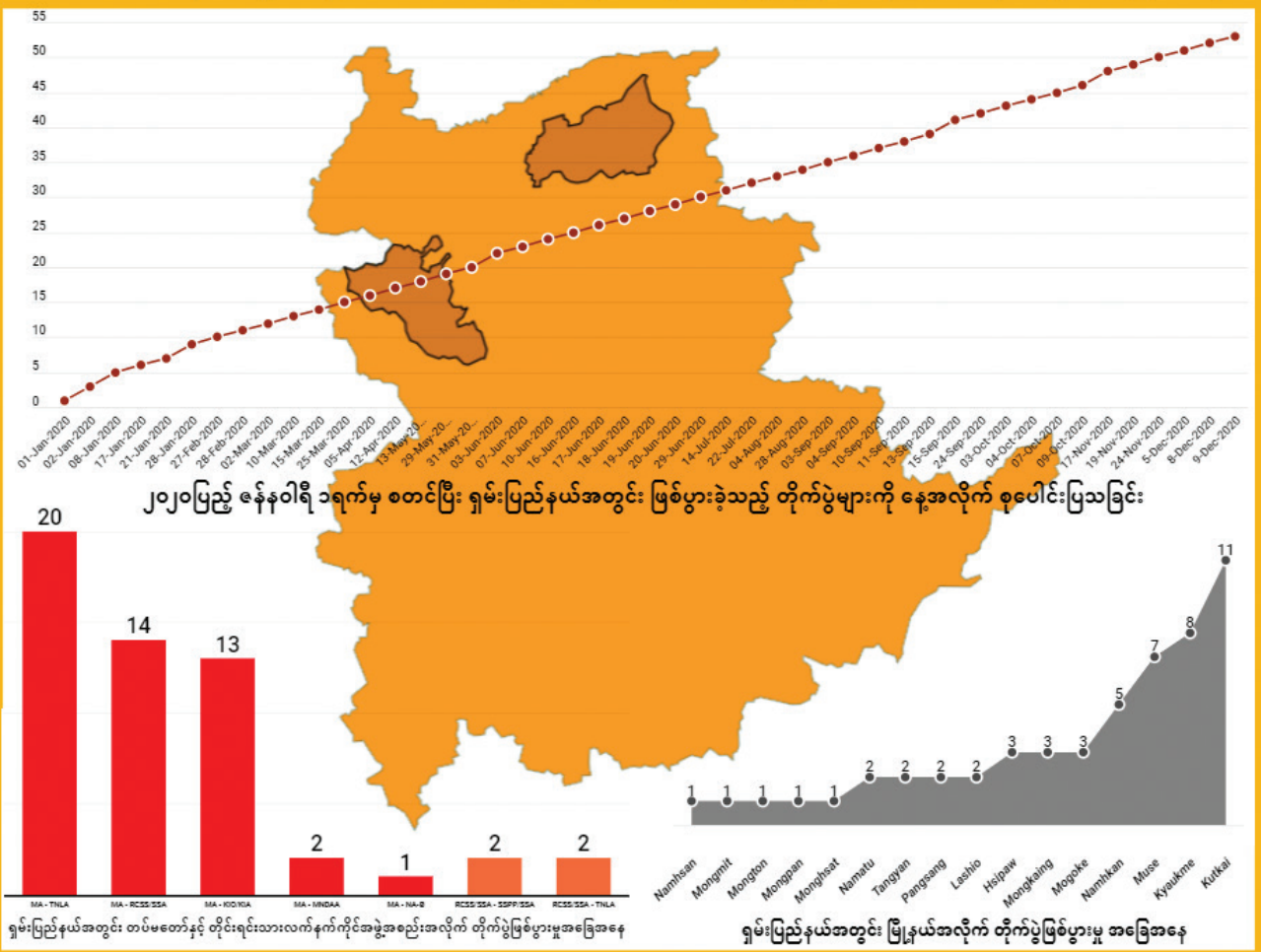
2020 2015 2010



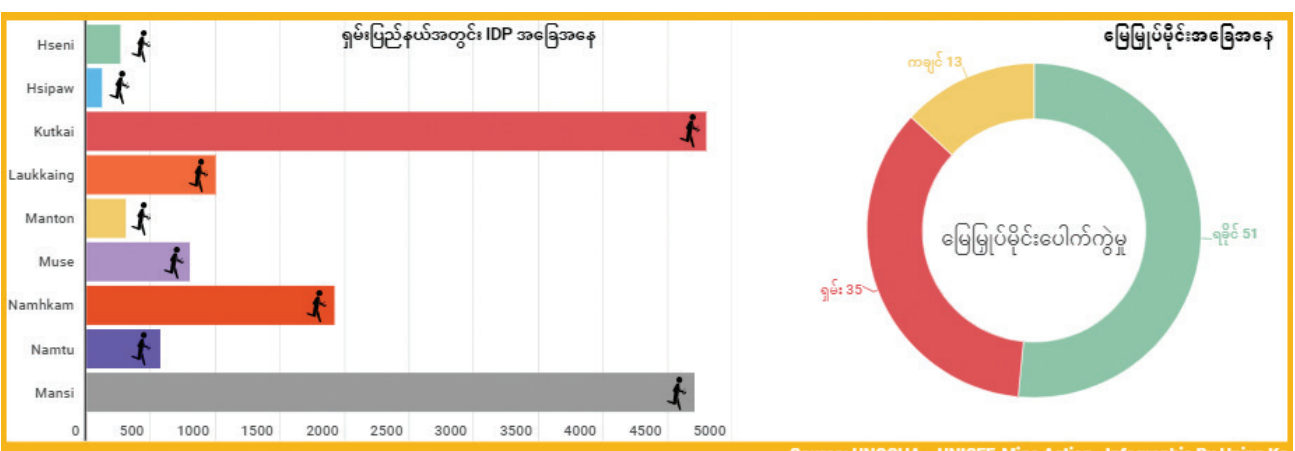
Party	2020	2015	2010
● NLD	33	24	
● SNLD	26	24	
● TNP	7	7	4
● PNO	7	6	6
● WNP	2		
● LNDP	2	2	1
● SNDP	1	1	31
● KNP	1		2
● WDP		2	3
● LNUP		1	
● KDUP		1	
● WNUP		1	
● INDP			3
● ANDP		1	
● Individual	1	1	2
● USDP	25	32	54
● Tamataw	34	34	36



## ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအကြား တိုက်ပွဲအခြေအနေ

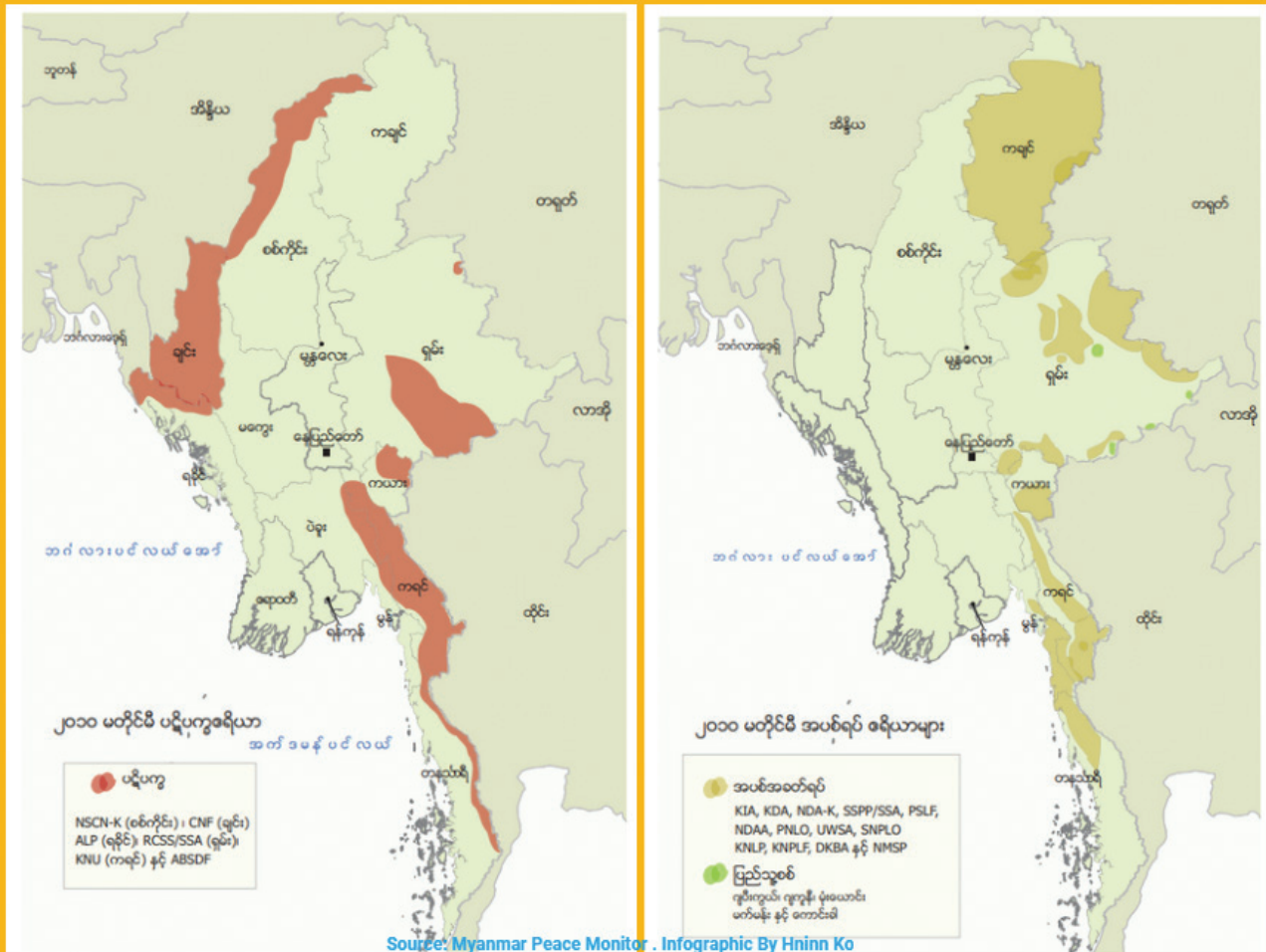


Source: Myanmar Peace Monitor . Infographic By Hninm Ko

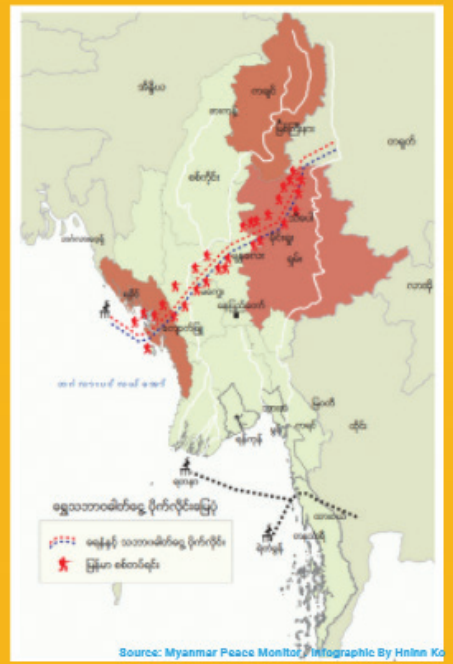
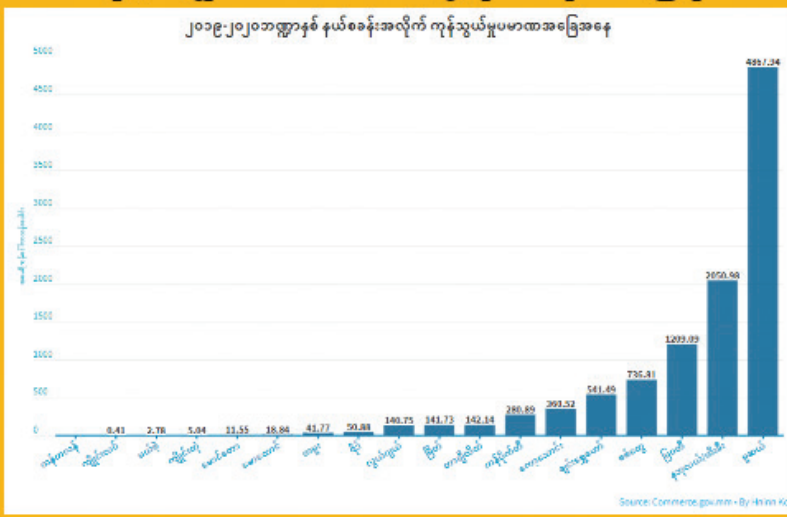


Source: UNOCHA , UNICEF-Mine Action . Infographic By Hninm Ko

## ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်ခင် ပဋိပက္ခဧရိယာနှင့် အပစ်ရပ်ဧရိယာကို ယှဉ်တွဲပြသခြင်း



## မူဆယ်နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဇုန်၏ အရေးပါပုံ နှင့် ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်း မြေပုံ





လူငယ်တွေသေဆုံးဖို့  
စစ်ပွဲတွေကိုတောင်တင်နေတဲ့ လူကြီးတွေရဲ့စိတ်ကူးတွေကို  
မြင်ရကြားရတာ စိတ်မကောင်းဖြစ်မိတယ်



**George McGovern (U.S.Senator)**

